

b) att betalning för å exekutiv auktion försäld utmätt fastighet erlægges med en tredjedel en månad, andra tredjedelen två månader och sista tredjedelen tre månader från auktionsdagen.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1867.

Joh. Henriksson,
från Bohus län.

N:o 157.

Af Herr B. W. Hesse: Om åtgärders vidtagande för afhjelpande af jordbrukarnes nuvarande finansiela betryck.

Det är ett faktum, hvilket ej erfordrar bevisning, att den jordbrukande befolkningen i allmänhet lider af en penningeförlägenhet, som förlamar dess för landet nyttiga och outhärliga verksamhet och är på väg att hämma, ja, tillbakasätta det framåtskridande, som jordbruksnäringen på sednare tiotal år ådagalagt.

Då detta förhållande eger rum oakadt ett befintligt öfverflöd på penningelåneanstalter, synes gifvet, att dessa ej passa för jordbrukaren och att han måste annorlunda understödjas med nödiga kapitalförlag.

Efter mitt, på erfarenhet grundade omdöme, är det obilligt undanhålla landtbefolkningen sådana förlag, på grund af den förevändning, att de användas till lyx och öfverflödiga lefnadsbehof. Såsom sådana måste väl ej kunna benämnas, att bostäder numera uppföras ljusare och bekvämligare samt hållas renare inom hus än fordom; att dagliga kosthållet är tillräckligare än förr; att man kläder sig bättre till skydd emot köld och väta; att landtmannens dragare, åkdon och seltyg äro kraftigare och bättre; samt att det rationela jordbruket med ändamålsenligare, fastän dyrbarare, åkerbruksredskap sträckt sig till allmogen och utöfvas af densamma med ledning af de från våra läroanstalter samt större upplysta jordegare utgångna exempel.

Man

Man har ock sökt göra gällande den sats, att hemmansköpvärdet blifvit uppdrifvet öfver dess verklighet och att mycken jordegendom blifvit köpt på för hög skuld. Det sednare var visserligen förhållandet med flera större egendomar under 1850-talet, då många spekulerade i landtbruk, som saknade all kunskaperi, och af deras obetänksamhet och okunnighet följde, att många jordinnehafvare måst i obestånd och fattigdom lemna sina possessioner, men att värdet å jorden i allmänhet stigit högre än vederbör, tillåter jag mig bestrida, då i betraktande tages nuvarande myntvärde efter 1830 års realisation och den förbättring, hvartill jordbruket nu för tiden är uppdrifvet, emot hvad det var före det sista egoskiftessystemets antagande. På mängden gård utsås nu årligen vida mer, än hvad före nämnda tid derå skördades. Dessutom synes det ej böra väcka afund hos någon, som ej tillhör jordbruksklassen, att dess egendom har ett tillbörligt värde, ty efter detta mätes densamma delaktighet i statsbördorna. Tvärtom bör alla välvilligt hjälpa till att stödja den, som drager tyngsta lasset, med trägnaste arbetet, under mesta försakelserna.

Häraf framgår, att jordbrukaren måste, för så vidt det står i Riksdagens magt, förhjelpas ur sin förlägenhet, hvartill flera utvägar af andre värde representanter blifvit föreslagna. För min del ville jag, att Riksbanken borde genom allmänna hypotheksbankens, på högst tio års successiv återbetalning ställda, obligationer taga liqid för de till hypotheksbanken öfverlättna fastighetsbankolånen, så att beloppet deraf till fastighetsegare återginge, samt att ej mindre bankovinsten, till bankens förstärkning reserverad, utsläpptes i rörelsen emot sådana obligationer, som förbemälda äro, än de belopp, som till Riksbanken ingå från filialbanker, hvilkas oktroj upphör, användes till förstärkning af Rikets lånekontors allmänna diskontfond.

Dessutom förenar jag mig med dem, som ansett understöd från Riksgäldskontoret till bolag och menigheter böra kunna utgå i Kontorets obligationer, till hvilkas amortering och beräntande Riksdagen hade att bevilja anslag.

På det emellertid medlen till den öfverklagade förlägenhetens afhjelpande må blifva så verksamma som möjligt, synes mig en sakkunnig delegation af Riksdagen böra uteslutande taga denna viktiga angelägenhet om hand, och jag hemställer förty värdsamt,

att ett särskildt Utskott måtte tillsättas, som, om det så nödigt finner, efter sammanträde med Stats-, Banko- och Lag-Utskotten, afgifver utlåtande angående nämnda angelägenhet i den syftning, jag haft äran antyda.

Stockholm den 28 Januari 1867.

B. W. Hessle.